

Symbole samorządowe (4). Powiat Strzyżowski

Kategoria: Aktualności

Opublikowano: czwartek, 06, październik 2016 00:00

Dawid Kulpa

Odśloni: 1565

W polu błękitnym sześciopromienna gwiazda złota, pod którą takż skrzydlaty smok, odwrócony brzuchem do góry i wygięty w formie półpierscienia, z paszczą i ogonem skierowanym ku górze, z zębami srebrnymi – to emblemat, który wyróżnia Powiat Strzyżowski na tle innych samorządowych herbów.

Dowiedzmy się więcej o jego historii i symbolice oraz znaczeniu pozostałych insygniów samorządu powiatowego w Strzyżowie.

Jak doszło do uchwalenia symboli Powiatu Strzyżowski?

Projekty herbu, flagi i pieczęci sporządzili: Wojciech Drelicharz i Zenon Piech, historycy z Zakładu Nauk Pomocniczych Historii i Archiwistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego, członkowie Oddziału Krakowskiego Polskiego Towarzystwa Heraldycznego. Zaś ich wersje graficzne zostały zrealizowane przez artystę - plastyka z Katedry Komunikacji Wizualnej Wydziału Form Przemysłowych Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie Barbarę Widłak.

Projekty herbu, flagi i pieczęci powiatu uzyskały pozytywną opinię Oddziału Krakowskiego Polskiego Towarzystwa Heraldycznego w czerwcu i lipcu 2000 r. Herb i flaga powiatu zostały przyjęte uchwałą Rady Powiatu nr XXI/140/2000 z dn. 5 sierpnia 2000 r.

Z kolei projekt sztandaru powiatu wykonał Alfred Znamierowski - znany polski heraldyk - Dyrektor Instytutu Heraldyczno-Weksylogicznego. Projekt ten uzyskał pozytywną opinię Komisji Heraldycznej działającej przy Ministrze Spraw Wewnętrznych i Administracji w dn. 25 września 2009 r. Sam sztandar został wykonany przez twórcę haftu artystycznego Elżbietę Niewolewską z Tarnobrzega. Sztandar Powiatu Strzyżowskiego został przyjęty uchwałą Rady Powiatu nr XLII/300/10 z dn. 24 lutego 2010 r.

Historia, uzasadnienie formy i znaczenie barw i symboli powiatu

[Herb Powiatu Strzyżowskiego](#)

Symbole samorządowe (4). Powiat Strzyżowski

Kategoria: Aktualności

Opublikowano: czwartek, 06, październik 2016 00:00

Dawid Kulpa

Odłony: 1565

Herb Powiatu Strzyżowskiego przedstawia „w polu błękitnym sześciopromienną gwiazdę złotą, pod którą także skrzydlaty smok, odwrócony brzuchem do góry i wygięty w formie półpięścienia, z paszczą i ogonem skierowanym ku górze, z zębami srebrnymi”.

W herbie zostało wykorzystanych szereg inspiracji. Sięgnięto między innymi do prasłowiańskiej toponomastyki obecnej na pograniczu ziemi krakowskiej i sandomierskiej (Stary Żmigród) oraz krakowskiej tradycji epickiej, łączącej początki państwowości polskiej z podaniem o smoku wawelskim (poświadczonym już w Kronice polskiej mistrza Wincentego zwanego Kadłubkiem z przełomu XII i XIII w.), jak również do wątku biblijnego wywodzącego się z 12 rozdziałów Apokalipsy św. Jana. Sięgając do Apokalipsy, odwołano się do tego samego podania, które zainspirowało ikonografię herbu miejskiego Strzyżowa przedstawiającego św. Michała Archanioła pokonującego smoka. W herbie powiatowym został zilustrowany inny fragment tegoż rozdziału, a mianowicie słowa poprzedzające opowiadanie o zwycięskiej walce św. Michała Archanioła ze smokiem.

Uzasadnienie dla szukania takiej właśnie podstawy dla utworzenia herbu Powiatu Strzyżowskiego dostarczyła również tradycja sfragistyczna książąt piastowskich z XIII w., która często wprowadzała motyw (pokonanego) smoka. Na tych pieczęciach smoka depta koń księcia lub też sam książę przebija smoka mieczem bądź włócznią. Bezpośredniej, bo małopolskiej inspiracji dostarczyła jedna z pieczęci Przemysława II, tzw. pieczęć krakowska tego władcy z 1320 r., na której książę stoi na smoku i godzi dolnym końcem swojej włóczni w jego paszczę. Ikonografia tej pieczęci nawiązuje zresztą wprost do ikonografii św. Michała Archanioła, co nie jest bez znaczenia, gdyż w ten sposób władca pretendujący nie tylko do rządów w Krakowskim i Sandomierskim, lecz także do korony królewskiej, nawiązał prawdopodobnie do ideologii politycznej z czasów zmarłego dwa lata wcześniej Leszka Czarnego, księcia krakowskiego i sandomierskiego.

Smok jako godło należące do najstarszego zasobu symboliki ludzkości, w tym zwłaszcza kultury śródziemnomorskiej i chrześcijańskiej, funkcjonujące zwłaszcza w kręgu kultury wysokiej (bestiariusze, w tym przede wszystkim Physiologus), był także wprowadzany wprost do średniowiecznych czy nowożytnych herbów i klejnotów herbowych. Zgodnie z tymi założeniami jako godło został przyjęty smok odwrócony brzuchem do góry (a więc pokonany), usiłujący pożreć lub przynajmniej strącić ogonem sześciopromienną gwiazdę. Symbol smoka został zaczerpnięty równocześnie z kilku źródeł: z herbu Strzyżowa (stolicy i równocześnie jedyne miasta na terenie powiatu), dalej - niezależnie od tego - wprost z opowiadania Apokalipsy, wreszcie z pieczęci Przemysława II.

Natomiast gwiazda w pierwszej kolejności pochodzi z herbu ziemi sandomierskiej, na której historycznym terenie leży w większości obecny powiat strzyżowski, a który przedstawia tarczę dzieloną w słup. W prawej poboczniczy ułożone na przemian trzy pasy białe i trzy pasy czerwone, w poboczniczy lewej w polu błękitnym trzy rzędy po trzy gwiazdy srebrne (lub złote) w każdym. Gwiazda to także dawny i bardzo popularny w liturgii i sztuce, a współcześnie powszechnie zrozumiały symbol maryjny. Gwiazda ma więc w tym herbie podwójne znaczenie, gdyż jest ona tutaj także symbolem apokaliptycznej Dziewicy, której Dziecię smok chciał pożreć.

Ta synteza odniesień stricte heraldycznych do herbu dawnej ziemi sandomierskiej i do archetypicznych, przedchrześcijańskich wątków epickich, z odniesieniami o charakterze sakralnym pozwoliła stworzyć herb, który łączy mieszkańców powiatu. Interpretacje herbu mogą się uzupełniać i nawzajem dopełniać.

Dla pola tarczy herbu powiatu strzyżowskiego została przyjęta barwa błękitna, zaś dla smoka (u św. Jana

Symbole samorządowe (4). Powiat Strzyżowski

Kategoria: Aktualności

Opublikowano: czwartek, 06, październik 2016 00:00

Dawid Kulpa

Odśloni: 1565

Ewangelista jest on "w barwie ognia") i dla gwiazdy - złota. W ten sposób nawiązano nie tylko do barwy jednego z pól herbu Sandomierszczyzny, ale również do barw herbu województwa ruskiego (w polu błękitnym ukoronowany wspięty lew złoty), którego tradycję heraldyczną dziedziczy województwo podkarpackie.

Podsumowując, stwierdzić należy, iż przy tworzeniu projektu herbu powiatu strzyżowskiego odwołano się do tych samych źródeł, do których chętnie sięgano w XIV - XVI w., tworząc ówczesne herby ziemskie, tj. do średniowiecznego bestiariusza (herbów województwa bełskiego i Inflant) oraz Biblii i średniowiecznej tradycji egzegetycznej (herbów ziemi dobrzyńskiej, wieluńskiej i prawdopodobnie województwa lubelskiego), równocześnie zaś odwołano się do herbów wyższego rzędu (ziemi sandomierskiej oraz województwa ruskiego i współczesnego województwa podkarpackiego), jak również do herbu Strzyżowa jako jedyne miasta na terenie Powiatu.

Flaga Powiatu Strzyżowskiego

Flaga Powiatu Strzyżowskiego ma postać płata składającego się z siedmiu poziomych, równoległych pasów (stref): czterech błękitnych i trzech żółtych, o takiej samej szerokości wyrażającej się stosunkiem 1:7. Na środku płata, pomiędzy drugim a szóstym pasem, umieszczony jest herb Powiatu Strzyżowskiego. Stosunek szerokości do długości płata flagi wynosi 5:8.

Stosując podział flagi na płaty, odwołano się do symboliki staropolskiej. Chorągiew dawnego województwa sandomierskiego miała postać (konsekwentnie wobec ikonografii herbu) płata dzielonego w słup. W części umieszczonej przy drzewcu znajdowały się ułożone na przemian trzy pasy białe i trzy pasy czerwone, zaś w części swobodnej w polu błękitnym dziewięć srebrnych gwiazd w trzech rzędach po trzy w każdym. Natomiast chorągiew województwa ruskiego miała postać płata błękitnego z umieszczonym na nim ukoronowanym złotym lwem, wspiętym i drapiącym skałę. W związku z tym dla flagi powiatu strzyżowskiego przyjęto podziały takie jak w prawej poboczniczy herbu i chorągwi ziemi sandomierskiej, tzn. strefy, ale o barwach herbu powiatu, będących równocześnie barwami herbu i chorągwi województwa ruskiego, czyli błękitne i żółte.

Konstrukcja wewnętrzna flagi, tj. umieszczenie herbu na płacie, pociągnęła za sobą zmianę liczby stref. Dla lepszego efektu plastycznego w miejsce sześciu zostało wprowadzonych siedem stref. Dzięki takiemu zabiegowi, zarówno podstawa, jak i głowica tarczy znajdują się na żółtym polu a cały herb umieszczony jest symetrycznie na płacie. Nie była to zresztą zmiana istotna, gdyż liczba stref w herbie i chorągwi

Symbole samorządowe (4). Powiat Strzyżowski

Kategoria: Aktualności

Opublikowano: czwartek, 06, październik 2016 00:00

Dawid Kulpa

Odłony: 1565

województwa sandomierskiego nie była ustabilizowana i w praktyce wahała się od 6 do 8.

Sztandar Powiatu Strzyżowskiego

Sztandar powiatu strzyżowskiego składa się z dwubarwnej tkaniny w kształcie kwadratu, która obszyta jest złotą nicią.

Główny płat sztandaru (awers) jest barwy żółtej z niebieskimi (błękitnymi) trójkątami w rogach. Na jego środku został umieszczony herb powiatu strzyżowskiego, czyli w polu błękitnym sześciopromienna gwiazda złota, pod którą takież skrzydlaty smok, odwrócony brzuchem do góry i wygięty w formie półpięścienia, z paszczą i ogonem skierowanym ku górze, z zębami srebrnymi. Nad herbem widnieje czerwony, półkolisty napis majuskułą łacińską z szeryfami POWIAT, pod nim takim samym krojem pisma czerwony półkolisty napis STRZYŻOWSKI.

Odwrotna strona sztandaru (rewers) to płat czerwony, na którym znajduje się ukoronowany orzeł z rozpostartymi skrzydłami, czyli godło państwa polskiego.

Do drzewca sztandaru zwieńczonego głowicą w kształcie smoka z herbu powiatu strzyżowskiego przywieszona jest żółta szarfa z niebieskim napisem CIVITATEM SERVANTES ET CIVITATI SERVIENTES, będącym dewizą samorządu powiatowego w Strzyżowie. Hasło to w polskim tłumaczeniu oznacza: Dbając o obywateli i służąc społeczności.

Pieczeń Powiatu Strzyżowskiego

Symbole samorządowe (4). Powiat Strzyżowski

Kategoria: Aktualności

Opublikowano: czwartek, 06, październik 2016 00:00

Dawid Kulpa

Odsłony: 1565

Piecczęcią powiatu strzyżowskiego jest znak o barwie czerwonej odcisnięty z metalowego, okrągłego tłoku pieczętnego o średnicy 35 mm. W polu pieczęci umieszczono godło powiatu, tj. gwiazdę i smoka, a w otoku napis „POWIAT STRZYŻOWSKI”.

Rolę tarczy herbowej przejęło owalne pole pieczęci. Jest to zgodne z częstą w okresie staropolskim praktyką sfragistyczną umieszczania w polu pieczęci jedynie samego godła herbu. Praktyka ta została podtrzymana przez urzędową sfragistykę państwową w okresie II Rzeczypospolitej, przejętą następnie przez PRL i III Rzeczypospolitą - orzeł, godło państwowe było i jest umieszczane z reguły bez tarczy. Za pominięciem tarczy przemawiają też względy natury plastycznej, gdyż pozwala to na zwiększenie wymiarów godła, a tym samym większą czytelność pieczęci.

Źródło: Starostwo Powiatowe w Strzyżowie